

РОЛЬ БЮРО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ У ВИКОНАННІ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

THE ROLE OF THE BUREAU OF ECONOMIC SECURITY OF UKRAINE IN THE IMPLEMENTATION OF THE LAW ENFORCEMENT FUNCTION OF THE STATE

Максюта А.О., аспірантка

кафедри кримінально-правових дисциплін та судочинства

Навчально-науковий інститут права Сумського державного університету

Статтю присвячено дослідженню деяких особливостей правового статусу Бюро економічної безпеки України та з'ясування ролі здійснюваної ним діяльності у виконанні правоохоронної функції держави. Розкрито сутність понять «правова охорона» та «правоохоронна функція держави» шляхом вивчення наукових поглядів та підходів до розкриття змісту окреслених термінів. За результатами дослідження окремих наукових поглядів щодо визначення поняття «правова охорона» з'ясовано, що її об'єктом виступають правовідносини, нормальне функціонування яких і покликана забезпечити правова охорона. Розкриття сутності поняття «правоохоронна функція держави» дозволило констатувати, що позиції науковців стосовно цього питання характеризуються великою кількістю та різноманітністю, тому умовно їх розподілено на такі групи: визначення сутності правоохоронної функції держави у широкому розумінні; підхід, згідно якого правоохоронну функцію держави розглядають більш у вузькому значенні; наукова позиція, згідно якої правоохоронну функцію держави доречно розглядати у двох розуміннях (як у широкому значенні, так і у вузькому розумінні). Окрему увагу акцентовано на розмежуванні понять «правоохоронна функція» та «правоохоронна діяльність». Зроблено висновок, що із сукупності виконуваних Бюро економічної безпеки України функцій правоохоронна є невід'ємною, адже вона прямо визначена законодавцем і є першою у переліку, що обґрунтовує її важливість та значущість у провадженні даним державним органом своєї діяльності. Встановлення ресурсно-забезпечувальної бази як необхідної умови ефективності реалізації Бюро економічної безпеки України своїх функцій, зокрема, правоохоронної, показало, що важливими серед них є: 1) правові (наявність законодавчого підґрунтя для виконання правоохоронної функції держави); кадрові (необхідність спеціальної підготовки майбутніх працівників для формування висококваліфікованого кадрового складу); економічні (належне фінансування діяльності Бюро економічної безпеки України, зокрема, для виконання ним правоохоронної функції); інформаційні (наявність потужної інформаційної бази для ефективності здійснення Бюро економічної безпеки України правоохоронної функції, а також його взаємодії з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, правоохоронними органами та іншими особами). Зроблено висновок, що саме у сукупності наявності зазначених ресурсів визначає роль Бюро економічної безпеки України у виконанні правоохоронної функції держави.

Ключові слова: правова охорона, правоохоронна функція, Бюро економічної безпеки України, правові ресурси, кадрові ресурси, економічні ресурси, інформаційні ресурси.

The article is devoted to the study of some features of the legal status of the Bureau of Economic Security of Ukraine and clarification of the role of its activities in the performance of the law enforcement function of the state. The essence of the concepts "legal protection" and "law enforcement function of the state" is revealed by studying scientific views and approaches to revealing the meaning of the defined terms. According to the results of the study of individual scientific views on the definition of the concept of "legal protection", it was found that its object is legal relations, the normal functioning of which legal protection is intended to ensure. Revealing the essence of the concept of "law enforcement function of the state" made it possible to state that the positions of scientists regarding this issue are characterized by a large number and variety, therefore they are conventionally divided into the following groups: definition of the essence of the law enforcement function of the state in a broad sense; an approach according to which law enforcement functions of the state are considered more narrowly; a scientific position according to which the law enforcement function of the state should be considered in two ways (both in a broad sense and in a narrow sense). Particular attention is paid to the distinction between the concepts of "law enforcement function" and "law enforcement activity". It was concluded that law enforcement is an integral part of the set of functions performed by the Bureau of Economic Security of Ukraine, because it is directly defined by the legislator and is the first in the list, which justifies its importance and significance in the conduct of this state body's activities. The establishment of a resource-providing base as a necessary condition for the effectiveness of the Bureau of Economic Security of Ukraine in the implementation of its functions, in particular, law enforcement, showed that the following are important among them: 1) legal (the presence of a legislative basis for the implementation of the law enforcement function of the state); personnel (the need for special training of future employees for the formation of highly qualified personnel); economic (adequate financing of the activities of the Bureau of Economic Security of Ukraine, in particular, for its performance of law enforcement functions); information (the presence of a powerful information base for the effectiveness of the Bureau of Economic Security of Ukraine's law enforcement function, as well as its interaction with other state authorities, local self-government bodies, law enforcement agencies and other persons). It was concluded that it is the combined availability of the specified resources that determines the role of the Bureau of Economic Security of Ukraine in the performance of the law enforcement function of the state.

Key words: legal protection, law enforcement function, Bureau of Economic Security of Ukraine, legal resources, personnel resources, economic resources, information resources.

Сучасні трансформації в сферах інформаційного та технологічного розвитку багатьох країн світу свідчать не тільки про стрімкість їх економічного зростання, але й про виникнення багатьох ризиків і загроз економічній безпеці. В економіці будь-якої держави досить поширеними стали фінансові та податкові правопорушення, серед яких підробка грошей, підробка фінансових документів, фальсифікація фінансової звітності, ухилення від сплати податків, нелегальне виготовлення та розповсюдження підакцизної продукції, протидія законній господарській діяльності тощо. В цьому аспекті Україна не є виключенням, і зазначені правопорушення є доволі частим явищем, що своєю чергою чинить негативний вплив на «економічне здоров'я» країни. Тому на сьогоднішній день зазначене є вагомими стимулами до наукових пошуків можливих шляхів ефек-

тивної протидії вчиненню правопорушень, що посягають на функціонування економіки держави, розроблення нових та удосконалення існуючих методів й заходів такої протидії, що загалом покликано підвищити ефективність боротьби з таким негативним явищем з метою максимальної мінімізації його ризиків і загроз для економіки нашої країни.

Метою даної статті є дослідження деяких особливостей правового статусу Бюро економічної безпеки України та з'ясування ролі здійснюваної ним діяльності у виконанні правоохоронної функції держави.

Виклад основного матеріалу. Обрана тематика наукового дослідження вимагає першочергового встановлення сутності понять «правова охорона» та «правоохоронна функція держави» шляхом вивчення наукових поглядів та підходів до розкриття змісту окреслених термінів.

Дослідження наукових поглядів щодо визначення поняття «правова охорона» дозволяє навести наступні деякі його трактування: 1) правова охорона представляє собою сукупність заходів, способів і засобів, визначених правовими нормами, задля захисту об'єкту охорони від посягань. Звідси, правова охорона будь-якого об'єкту здійснюється шляхом встановлення у законодавстві обов'язкової для всіх міри належної та необхідної поведінки людей стосовно охоронюваного об'єкту, а також наслідків, що наступають при відхиленні від встановленого законом еталону поведінки (С. Я. Вавженчук) [1, с. 46]; 2) правову охорону слід розглядати не тільки як встановлення юридичних засобів, спрямованих на реалізацію суб'єктивного цивільного права та запобігання його порушенням, але і як правове регулювання правовідносин (М. О. Легенченко) [2, с. 62]; 3) під правовою охороною слід розуміти сукупність правових норм та правовідносин, які виникають на підставі їх застосування (Л. В. Мендик) [3, с. 449] тощо.

Із вищезазначених визначень сутності поняття «правова охорона» видно, що її об'єктом виступають правовідносини, нормальне функціонування яких і покликана забезпечити правова охорона. Останнє, своєю чергою, досягається шляхом встановлення на законодавчому рівні, тобто закріплення у нормах відповідних правових актів, обмежень і заборон для недопущення посягання на певний вид правових відносин, а у разі посягання – сукупності заходів, способів та засобів їх захисту.

Що стосується розкриття поняття «правоохоронна функція держави», то позиції науковців щодо цього питання характеризуються великою кількістю та різноманітністю. Опрацювання літератури з цієї проблематики дозволяє виділити три основні наукові підходи до визначення правоохоронної функції держави. Більшість вчених та науковців розкривають сутність правоохоронної функції держави у широкому розумінні: 1) правоохоронна функція є напрямком діяльності держави, який виражає її сутність на певному історичному етапі, спрямований на вирішення основних завдань із забезпечення охорони конституційного ладу, прав та свобод громадян, законності і правопорядку, усіх встановлених та врегульованих правом суспільних відносин, і здійснюється у відповідних формах та особливими методами (І. В. Сажнев) [4, с. 73–81]; 2) правоохоронна функція держави – це комплексний напрям діяльності держави, який об'єднує низку заходів (у тому числі примусових), основаних на принципах справедливості та ефективності, спрямованих на безконфліктну реалізацію прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина, забезпечення соціальної злагоди, недопущення індивідуальних, колективних та масових порушень законності і правопорядку (І. В. Кріцак) [5, с. 15]; 3) правоохоронна функція сучасної держави становить самостійний і пріоритетний напрям державної політики, який за допомогою юридичних засобів здійснюється для досягнення такого соціального ефекту, як захист права загалом, основ конституційного ладу, зокрема прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина та інших об'єктів, та зміцнення законності і правопорядку, і одночасно виступає правовою формою досягнення інших цілей суспільства і держави (Й. І. Горінецький) [6, с. 4]; 4) правоохоронна функція держави є системою підфункцій, що відображають специфіку діяльності державних органів у певних напрямках, до яких, зокрема, відносяться: конституційний контроль, правосуддя, організаційне забезпечення діяльності судів, прокурорський нагляд, виявлення і розслідування злочинів, профілактику, надання юридичної допомоги (Р. Г. Ботвінов) [7].

Існують також прибічники підходу, згідно якого правоохоронну функції держави розглядають більш у вузькому значенні, як, до прикладу: правоохоронна функція передбачає охорону кожного члена суспільства від неспра-

ведливого поведіння з боку інших осіб (І. Лаврінчук) [8, с. 23]; правоохоронна функція держави є гарантуванням функціонування суспільних відносин, врегульованих правом (В. Осадчий) [9, с. 14] тощо.

Досить цікавим також вбачається наукова позиція, згідно якої правоохоронну функцію держави доречно розглядати у двох розуміннях: 1) у широкому значенні – це діяльність держави із забезпечення виконання правових приписів незалежно від їх змісту, оцінки, гуманності, демократизму тощо; 2) вузьке розуміння правоохоронної функції держави полягає у забезпеченні передусім прав людини і громадянина, належному і ефективному функціонуванню громадянського суспільства і його взаємодії з державою, яка у даному випадку є правовою [10, с. 397].

Правоохоронна функція держави є цілеспрямованою діяльністю держави, що здійснюється з метою розв'язання низки багатьох проблем, серед яких: боротьба зі злочинами проти життя, здоров'я, свободи, гідності особи та власності; боротьба з тероризмом і міжнародною злочинністю; боротьба з торгівлею людьми та незаконною міграцією; боротьба з незаконними діями, пов'язаними зі зброєю, боєприпасами, вибуховими, отруйними речовинами і радіоактивними матеріалами; боротьба з незаконним обігом наркотичних засобів і психотропних речовин; боротьба зі злочинами у сфері економіки, зокрема у сфері оподаткування, легалізації (відмивання) доходів, отриманих від злочинної діяльності, підроблення грошей, документів та цінних паперів; боротьба з контрабандою товарів та/або інших предметів; боротьба зі злочинами, об'єктом яких є культурні та історичні цінності; боротьба зі злочинами у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку, охорони та захисту законних інтересів громадян, державних і громадських організацій [11, с. 47].

Водночас, реалізація правоохоронної функції держави відбувається через діяльність спеціально уповноважених державних органів, покликаних вирішувати вище перелічені проблеми в залежності від обсягу законодавчо визначеної компетенції з врегулювання тих чи інших правовідносин шляхом застосування заходів правового впливу з метою охорони та захисту певного виду правових відносин. При цьому вкрай важливо розмежовувати поняття «правоохоронна функція» та «правоохоронна діяльність». Остання здійснюється або спеціально уповноваженими на те органами держави (правоохоронними), або структурними підрозділами певної кількості органів [11, с. 47]. Правоохоронна діяльність здійснюється правоохоронними органами, перелік яких законодавчо визначено у Законі України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» від 23 грудня 1993 року № 3781-ХІІ. Виконання ж правоохоронної функції держави містить у собі інше змістовне наповнення: є одним з напрямків державної діяльності, а не суто діяльність з охорони правового порядку.

Одним з державних органів з виконання правоохоронної функції держави, відповідальним за боротьбу з економічними злочинами в нашій державі, є Бюро економічної безпеки України, створене у 2021 році. Саме 22 березня 2021 року Президентом України Володимиром Зеленським було підписано Закон «Про Бюро економічної безпеки України» № 1150-ІХ, який Верховна Рада ухвалила 28 січня 2021 року. Документ створює інституційні умови для захисту економічних процесів від тиску силових органів, що підтримується міжнародними партнерами України [12].

Основним нормативно-правовим актом, нормами якого врегульовано правовий статус, задачі діяльності, функції, особливості функціонування (організаційні та фінансові аспекти діяльності), повноваження, питання правового та соціального захисту працівників, контроль за діяльністю та відповідальність Бюро економічної безпеки

України, є Закон України «Про Бюро економічної безпеки України» від 28 січня 2021 року № 1150-IX (далі – Закон № 1150-IX).

У ст. 1 Загальних положень, розміщених у Розділі 1 Закону № 1150-IX, законодавцем надається визначення Бюро економічної безпеки України як центральний орган виконавчої влади, на який покладаються завдання щодо протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави [13]. У цьому ж законодавчому акті в тій же ст. 1 стосовно питань визначення правового статусу Бюро економічної безпеки України чітко прописано, що відповідно до покладених завдань Бюро економічної безпеки України виконує правоохоронну, аналітичну, економічну, інформаційну та інші функції [13]. З огляду на зазначене, доходимо висновку, що із сукупності виконуваних Бюро економічної безпеки України функцій, правоохоронна є невід’ємною. До того ж вона прямо визначена законодавцем і є першою у переліку, що обґрунтовує її важливість та значущість у провадженні даним державним органом своєї діяльності.

З метою визначення ролі Бюро економічної безпеки України у виконанні правоохоронної функції держави вкрай важливим є окреме зосередження уваги на встановленні ресурсно-забезпечувальної бази, тобто сукупності відповідних ресурсів, наявність яких є необхідною умовою ефективності реалізації цим центральним органом виконавчої влади своїх функцій, зокрема, правоохоронної.

По-перше, мова йде про правові ресурси. Здійснення Бюро економічної безпеки України законодавчо визначених функцій, серед яких однією з важливих є правоохоронна, можливе першочергово за наявності законодавчого підґрунтя, яким в повному обсязі має бути встановлені принципи діяльності цього державного органу, його завдання, гарантії незалежності, повноваження, регламентовані питання взаємодії з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, правоохоронними органами та іншими особами тощо. На сьогоднішній день основним нормативно-правовим актом, нормами якого регламентовані перелічені питання, є Закон України «Про Бюро економічної безпеки України». Водночас, правове регулювання питань організації, функціонування та діяльності Бюро економічної безпеки України не обмежується лише нормами вказаного законодавчого акту. Нормативно-правова база, що містить правові засади діяльності Бюро економічної безпеки України, включає також окремі положення:

1) Конституції України;

2) кодифікованого законодавства (Кримінальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України, Податковий кодекс України, Бюджетний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення);

3) законодавчих актів (Закони України «Про державну службу», «Про державну таємницю», «Про запобігання корупції», «Про очищення влади», «Про звернення громадян», «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», «Про статус народного депутата України», «Про банки і банківську діяльність», «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду», «Про захист персональних даних», «Про Національну поліцію», «Про Дисциплінарний статут Національної поліції України», «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», «Про оперативно-розшукову діяльність»

4) підзаконних нормативно-правових актів (Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Основних засад здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. № 1001»);

5) міжнародно-правових документів, ратифікованих Верховною Радою України (Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод).

По-друге, не менш важливими є кадрові (соціальні) ресурси, адже специфіка діяльності того чи іншого органу, через провадження якої реалізується правоохоронна функція держави, вимагає спеціальної підготовки майбутніх працівників для формування висококваліфікованого кадрового складу. З метою проведення конкурсу, визначення кваліфікаційних вимог та критеріїв професійної придатності на зайняття певних посад Бюро економічної безпеки України попередньо затверджує наказами відповідні умови для цього. Зазначимо, що наказом Бюро економічної безпеки України від 8 вересня 2022 року № 398-к оголошено конкурс на зайняття вакантних посад гласних штатних працівників, які мають спеціальні звання, у центральному апараті Бюро економічної безпеки України [14]. У зазначеному наказі містяться додатки, у яких встановлено умови конкурсу на зайняття вакантних посад гласних штатних працівників, які мають спеціальне звання, у центральному апараті Бюро економічної безпеки України. В них, зокрема, для кожною з вакантних посад прописано наступні умови та вимоги: загальні умови (посадові обов’язки; умови оплати праці; інформація про строковість чи безстроковість призначення на посаду; перелік інформації, необхідної для участі в конкурсі, та строк її подання тощо); кваліфікаційні вимоги (освіта, досвід роботи, володіння державною мовою); спеціальні вимоги (знання загального законодавства, знання спеціального законодавства); критерії професійної придатності (якісне виконання поставлених завдань; командна робота та взаємодія; відповідальність; ініціативність; добросовісність) [14].

Так, зокрема, наказом Бюро економічної безпеки України від 8 вересня 2022 року № 398-к затверджено Умови проведення конкурсу, кваліфікаційні вимоги та критерії професійної придатності на зайняття посади – детектив відділу детективів захисту економіки від впливу організованих груп та злочинних організацій Управління детективів із захисту економіки від загроз організованої та транскордонної злочинності Департаменту детективів із стратегічного захисту економіки Бюро економічної безпеки України (код посади – 6.1.2.411), з урахуванням особливостей проведення конкурсу під час дії воєнного стану. У ньому визначено наступне: загальні умови (посадові обов’язки; умови оплати праці; перелік інформації, необхідної для участі в конкурсі, та строк її подання); кваліфікаційні вимоги; спеціальні вимоги; критерії професійної придатності [15]. До прикладу, кваліфікаційні вимоги професійної придатності на зайняття посади детективу відділу детективів захисту економіки від впливу організованих груп та злочинних організацій Управління детективів із захисту економіки від загроз організованої та транскордонної злочинності Департаменту детективів із стратегічного захисту економіки Бюро економічної безпеки України включають три основні критерії: освіта (вища юридична та/або економічна освіта; ступінь вищої освіти – не нижче магістра); досвід роботи (стаж оперативно-розшукової або слідчої роботи не менше двох років); володіння державною мовою (вільне). У свою чергу критеріїв професійної придатності основними є чотири, а саме: якісне виконання поставлених завдань; командна робота та взаємодія; відповідальність; добросовісність [15].

По-третє, для виконання Бюро економічної безпеки України законодавчо встановлених функцій, зокрема, правоохоронної, вкрай необхідним є й наявність економічних ресурсів, тобто належного фінансування його діяльності.

Питання щодо фінансового та матеріально-технічного забезпечення Бюро економічної безпеки України врегульовані ст. 32 Закону № 1150-IX. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення Бюро економічної безпеки України здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, коштів, передбачених проектами міжнародної технічної допомоги. До того ж у кошторисі Бюро економічної безпеки України передбачається створення фонду витрат для здійснення оперативно-технічних та оперативно-розшукових заходів, слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій. Що стосується забезпечення Бюро економічної безпеки України необхідними матеріально-технічними засобами, технікою, обладнанням, іншим майном для службової діяльності, то воно здійснюється відповідно до законодавства про публічні закупівлі [13].

По-четверте, ефективність здійснення Бюро економічної безпеки України правоохоронної функції, а також його взаємодія з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, правоохоронними органами та іншими особами залежить і від наявності потужної інформаційної бази. У даному випадку мова йде про інформаційні ресурси, що мають включати розгалужену систему каналів для одержання інформації. До прикладу, на офіційному веб-сайті Бюро економічної безпеки України розміщено інформацію, згідно якої з метою доступу громадськості до публічної інформації громадянам надається право подання запиту на інформацію, розпорядником якої є Бюро економічної безпеки України. Це стосується і подання звернень громадян. Також на сайті надається інформація звітного характеру, що стосується запобігання проявам корупції, фінансової діяльності, внутрішнього аудиту, міжнародного співробітництва, державних закупівель тощо.

З урахуванням вище викладеного цілком логічним вбачається, що саме у сукупності наявність зазначених ресурсів (правових, кадрових, економічних, інформаційних) визначає роль Бюро економічної безпеки України у виконанні правоохоронної функції держави.

Висновки. Підсумовуючи проведене наукове дослідження деяких особливостей правового статусу Бюро економічної безпеки України та з'ясування ролі здійснюваної ним діяльності у виконанні правоохоронної функції держави, вважаємо за необхідне зазначити наступне. Одним з державних органів з виконання правоохоронної функції держави, відповідальним за боротьбу з економічними злочинами в нашій державі, є Бюро економічної безпеки України, створене у 2021 році. Основним нормативно-правовим актом, нормами якого врегульовано правовий статус, задачі діяльності, функції, особливості функціонування, повноваження, питання правового та соціального захисту працівників, контроль за діяльністю та відповідальність Бюро економічної безпеки України, є Закон України «Про Бюро економічної безпеки України». Із сукупності виконуваних Бюро економічної безпеки України функцій правоохоронна є невід'ємною. До того ж вона прямо визначена законодавцем і є першою у переліку, що обґрунтовує її важливість та значущість у провадженні даним державним органом своєї діяльності. Встановлення ресурсно-забезпечувальної бази як необхідної умови ефективності реалізації Бюро економічної безпеки України своїх функцій, зокрема, правоохоронної, показало, що важливими серед них є: правові; кадрові; економічні; інформаційні. Саме у сукупності наявність зазначених ресурсів визначає роль Бюро економічної безпеки України у виконанні правоохоронної функції держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вавженчук С. Я. Співвідношення понять «захист» та «охорона» трудових прав в чинному законодавстві. *Форум права*. 2010. № 1. С. 45–49.
2. Легенченко М. О. Поняття охорони й захисту права та їх співвідношення. *Актуальні проблеми держави і права*. 2014. Вип. 72. С. 59–65.
3. Мендик Л. В. Поняття та особливості правової охорони лісів. *Держава і право*. 2009. Вип. 44. С. 448–452.
4. Сажнев І. В. Суб'єкти реалізації правоохоронної функції держави: теоретико-правовий аналіз. *Вісник Запорізького юридичного інституту*. 2001. № 4. С. 73–81.
5. Крицак І. В. Правоохоронна функція держави та її вплив на формування функції надання послуг населенню органами внутрішніх справ України. *Форум права*. 2009. № 3. С. 365–372.
6. Горінецький Й. І. Правоохоронна функція держав Центральної Європи: теоретичні і практичні аспекти : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових вчень»; Нац. акад. внутр. справ України. К., 2005. 20 с.
7. Ботвінов Р. Г. Правоохоронна функція держави: сутність та форми реалізації. Публічне управління: теорія та практика: електронний збірник наукових праць. 2016. № 1(15). URL : [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2016-01\(15\)/4.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2016-01(15)/4.pdf).
8. Лаврінчук І. Обставини встановлення правового статусу державного службовця. *Право України*. 1999. № 9. С. 98–102.
9. Осадчий В. Правоохоронні органи як суб'єкти кримінально-правового захисту. *Право України*. 1997. № 11. С. 71–75.
10. Головка О. М. Правоохоронна функція в системі функцій держави. *Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми* : тези доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 25 листоп. 2016 р.) / МВС України, МОН України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2016. С. 394–398.
11. Островський С. О. Поняття та функції правоохоронних органів держави. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Юридичні науки*. 2017. Вип. 1(2). С. 46–49.
12. Президент підписав закон щодо створення Бюро економічної безпеки. *Веб-сайт Офіційного інтернет-представництва Президента України*. 2021. URL : <https://www.president.gov.ua/news/prezident-pidpisav-zakon-shodo-stvorennya-byuro-ekonomichnoy-67265>.
13. Про Бюро економічної безпеки України : Закон України від 28.01.2021 р. № 1150-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2021. № 23. Ст. 197.
14. Повідомлення про оголошення конкурсу : наказ Бюро економічної безпеки України від 08.09.2022 № 398-к. *Офіційний веб-сайт Бюро економічної безпеки України*. URL : <https://esbu.gov.ua/konkursy/vakansiyi-ta-umovi-konkursu/posady-hlasnykh-ta-nehlasnykh-shtatnykh-pratsivnykiv-iaki-maiut-spetsialni-zvannia/povidomlennia-pro-oholoshennia-konkursu-nakaz-beb-vid-08092022-389-k>.
15. Умови проведення конкурсу, кваліфікаційні вимоги та критерії професійної придатності на зайняття посади – детектив відділу детективів захисту економіки від впливу організованих груп та злочинних організацій Управління детективів із захисту економіки від загроз організованої та транскордонної злочинності Департаменту детективів із стратегічного захисту економіки Бюро економічної безпеки України (код посади – 6.1.2.411), з урахуванням особливостей проведення конкурсу під час дії воєнного стану : затверджені наказом Бюро економічної безпеки України від 08.09.2022 р. № 398-к. *Офіційний веб-сайт Бюро економічної безпеки України*. URL : <https://esbu.gov.ua/storage/app/sites/32/uploaded-files/%D0%A3%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0%206.1.2.411.pdf>.